

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Definities en opvattingen over compositie	3
1.1. Opvattingen	3
1.2. Vormgeving en compositie	3
1.3. Definities van compositie	5
1.4. Factoren die de compositie bepalen	6
1.5. Waarom composities dynamisch moeten zijn	7
1.6. Oorzaken van het maken van slechte composities	8
1.7. Conclusie van het maken van slechte composities	13
1.8. Waarom we beter kunnen spreken van "aandachtspunten" dan van "regels"	13
1.9. Conclusies	14
2. Doelen van composities	15
2.1. Doelen van compositie	15
2.2. Wat compositie niet mag doen of zijn	15
2.3. Conclusie: de compositie moet of kan:	16
3. Beeldtaal, visuele grammatica	17
3.1. Beeldtaal: de visuele en symbolische betekenis van afbeeldingen	17
3.1.1. Beeldende aspecten	18
A. Gestaltwetten	18
B. Balans	18
C. Grafische symboliek	19
D. Symboliek van licht en donker	19
E. Illusie, fantasie, visualisatie en projectie	19
F. Archetypische symbolen	19
G. Antropomorfisme, zoömorfisme, e.d.	19
H. Individuele invulling	19
3.2. Basisfactoren van visuele taal: het verschil tussen de realiteit en een afbeelding	19
3.3. Gestaltpsychologie	20
3.4. Bottom-up en top-down waarneming	22
3.5. Kaders en algemene betekenis van beeldelementen	23
3.6. Het lege kader: de verhouding	25
3.7. De verhouding van het kader en het ideale formaat qua compositie	27
3.8. Het kader als frame en de ontdekking van compositie	27
3.9. Onderwerp en achtergrond of <i>figure and ground</i>	28
3.10. Gestaltwetten	29
3.10.1. De wet van nabijheid (proximity)	29
3.10.2. De wet van gelijkvormigheid (similarity)	30
3.10.3. De wet van continuïteit (continuity)	32
3.10.4. De wet van geslotenheid (closure)	32
3.11. Gesloten en niet gesloten vormen	33
3.12. Grondbeginselen	35
3.13. Conclusie	36
4. Balans en symmetrie	37
4.1. Balans over de verticale as	37
4.2. Balans en beweging	38
4.2.1. Het onderwerp in het midden wordt de as van het kader	39

4.3. Chaos en statement	40
4.4. Visueel gewicht en psychologisch evenwicht	41
4.5. De psychologische behoefte aan balans	42
4.6. Conclusie	43
5. De kijkrichting	45
5.1. Soorten kijkrichtingen	45
5.2. De kijkrichting door de afbeelding: van linksboven naar rechtsonder	45
5.2.1. De symboliek van rechts en links	47
5.3. De specifieke kijkrichting volgens de Diagonaal Methode	50
5.4. De kijkrichting van het onderwerp	50
5.5. Vectoren	52
5.6. Richting geeft weerstand (naar links) of vloeiende beweging (naar rechts)	56
5.7. Conclusie	58
6. De Gulden Snede, de Regel van Derden en de Diagonaal Methode	59
6.1. Inleiding	59
6.2. De Regel van Derden	59
6.3. De Gulden Snede	60
6.3.1. De geschiedenis van de Gulden Snede	61
6.4. De ontdekking van de Diagonaal Methode	62
6.4.1. De Diagonaal Methode in de praktijk	63
6.4.2. De Diagonaal Methode gebruiken bij de opname, of achteraf bijsnijden?	65
6.4.3. Croppen (bijsnijden) volgens de Diagonaal Methode	65
6.4.4. Conclusies van de mogelijkheden en toepassingen v.d. Diagonaal Methode	65
6.5. Conclusie	66
7. Horizontale, verticale en vierkante foto's	67
7.1. Inleiding	67
7.2. De symboliek van horizontale en verticale foto's	67
7.2.1. Ruimte versus diepte	69
7.2.2. Het zeer langwerpige formaat	69
7.3. Het vierkante formaat	70
7.4. Conclusies betreffende de betekenis van de verschillende formaten	71
8. Lijnen	73
8.1. Inleiding	73
8.2. De verticale lijn	74
8.2.1. Verticale lijnen die wel of niet de foto uit lopen	75
8.2.2. Verticale lijnen in architectuurfoto's	75
8.3. De horizontale lijn	77
8.4. Conclusie (en combinatie) van verticale en horizontale lijnen	78
8.5. De diagonale lijn	78
8.6. De schuine lijn	79
8.6.1. Conclusies betreffende diagonale en schuine lijnen	79
8.7. Schuin gemaakte foto's	80
8.8. Gebogen, cirkelvormige en taps toelopende lijnen	81
8.9. De S-lijn en de Z-lijn	82
8.10. Optische lijnen en vormen	82
8.11. Grafische lijnen	84
8.12. De restvorm	85
8.13. Conclusie	85
9. Perspectief	87

9.1. Soorten perspectief	87
9.2. Lineair perspectief	87
9.2.1. Uitzicht bij lineair perspectief	88
9.3. Atmosferisch perspectief	88
9.4. Chinees, Japans en Egyptisch perspectief	88
9.5. Vogel-, kikvors-, ruiter- en wormseye-perspectief	89
9.6. Algemene opmerkingen en effecten van hoge en lage standpunten	90
9.7. Conclusie: manieren om diepte te creëren	90
10. Licht, schaduw en kleur	91
10.1. Inleiding	91
10.2. Symbolische betekenissen van kleuren	91
10.3. Componeren met kleur	92
10.4. Licht en schaduw	94
10.4.1. Lichtplekken	94
10.4.2. Clair-obscur en chiaroscuro	95
10.4.3. Notan	96
10.5. Conclusie	97
11. De opbouw van de compositie	99
11.1. Inleiding	99
11.2. Herkenning van lijnen en vormen in onderwerpen	99
11.3. Basisvormen	99
11.4. Conclusie	100
12. De horizon en wolken	101
12.1. De horizon	101
12.2. Wolken	102
13. Eén en meer onderwerpen en patronen	103
13.1. De positie van één hoofdonderwerp	103
13.2. Het probleem van twee onderwerpen	103
13.3. De regel van oneven aantallen	103
13.4. Patronen	103
13.5. Groepen	104
13.6. Conclusie	104
14. Rationeel en gevoelsmatig componeren	105
14.1. Inleiding	105
14.2. De rechter- en linkerhersenhelft	106
14.3. Compositie rationeel of intuïtief benaderen?	107
14.3.1. Factoren die je bewust kunt sturen	108
14.3.2. Factoren die je niet rationeel kunt beïnvloeden en beter intuïtief ...	108
14.4. Waarnemen	109
14.5. Visualiseren	110
14.6. Conclusie	111
15. Grafische vormgeving	113
15.1. Inleiding	113
15.2. Definities en invloeden binnen grafische vormgeving	113
15.3. Factoren in grafisch ontwerpen	114
15.4. Vlakken	115
15.5. Schaal	116
15.6. Overlapping	117
15.7. Focal point	117

15.8. Lay-out	117
15.9. Exposities	118
16. Schoonheid	119
16.1. Definities van schoonheid	119
16.1.1. Aangeboren gevoel voor schoonheid bij kunstenaars	120
16.2. De tien wetten van schoonheid van Ramachandran	120
16.3. Wab-Sabi	122
16.4. Japanse composities	123
16.5. Conclusies	125
17. Persoonlijke benadering en creativiteit	127
17.1. Persoonlijke benadering	127
17.2. Conclusie	128
18. Algemene conclusies en praktische tips	129
18.1. Compositiewetten zijn gebaseerd op visuele grammatica en ervaringsymboliek	129
18.2. Toepassen van het geleerde	129
18.3. Foto's zelf analyseren en er over praten met anderen	129
18.4. Vergeet regels	130
18.5. Geen lijst met aandachtspunten, wel praktische tips	130
Bijlage A: Compositieaspecten: alle factoren	132
Index	136
Literatuur	139